

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Kinderombudsman
T.a.v. mevrouw M. Kalverboer
Postbus 93122
2509 AC DEN HAAG

**Kansengelijkheid en
Onderwijsondersteuning**
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
45678349

Uw brief van
12 april 2024

Uw referentienummer
1955723

Datum 21 mei 2024

Betreft Reactie op uw brief van 12 april waarin u uw zorgen uit aangaande de
blijvende problematiek van thuiszitters.

Geachte mevrouw Kalverboer,

Het aantal thuiszittende kinderen in Nederland neemt toe en de zorg hierover delen we. Het was heel goed u persoonlijk te spreken over dit belangrijke thema, in navolging van uw brief. U heeft mij gewezen op de urgentie van dit probleem en de noodzaak om hier maatregelen op te nemen. Daar dank ik u hartelijk voor. Bij deze antwoord ik op uw brief, waarvan ook een afschrift wordt verstuurd naar de Tweede Kamer.

De kinderen die nu geen goede onderwijsplek hebben, hebben mijn volle aandacht. Het is namelijk enorm schrijnend als je niet naar school kunt omdat je bijvoorbeeld langdurig ziek bent, op school overprikkeld raakt of niet voldoende wordt uitgedaagd. Daarom werk ik aan het terugdringen van (langdurig) verzuim en wil ik beter inzicht krijgen in de totale verzuimcijfers. Ik rapporteer jaarlijks over deze verzuimcijfers in de Leerplichttelling, waarin al jaren een zorgelijke trend zichtbaar is.

Zoals u zelf ook schetst in uw brief is thuiszitten een taai probleem, met diverse oorzaken ook buiten het onderwijs. De groeiende wachtlijsten voor het gespecialiseerd onderwijs en de jeugdhulp, het lerarentekort en de grote toestroom aan nieuwkomers in het onderwijs vragen veel van scholen. Samen met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, scholen, samenwerkingsverbanden en gemeenten werken we hard om ervoor te zorgen dat zo min mogelijk kinderen thuiszitten. Hiervoor neem ik voor zowel de korte als de lange termijn een aantal maatregelen.

Wachtlijsten speciaal onderwijs

Het is herkenbaar dat er op steeds meer plekken wachtlijsten voor de instroom in het gespecialiseerd onderwijs zijn. Gelukkig laat de monitor zien dat er daardoor niet veel extra leerlingen thuis komen te zitten. Vaak blijven zij wel welkom op hun school, totdat ze een nieuwe plek hebben. Ik ben in gesprek met het veld om te komen tot een plan van aanpak voor het terugdringen van de wachtlijsten. Daarin zal ik zowel op de korte als op de langere termijn maatregelen nemen.

Altijd in gesprek met leerlingen over de ondersteuning

U vraagt mij om bij ieder kind dat vast dreigt te lopen in het onderwijssysteem een inzichtelijke belangenafweging te maken. Het belang van het betrokken kind dient hierbij voorop te staan en het kind moet, als hij of zij dat wil, gehoord worden. Met het recent in de Tweede Kamer aangenomen wetsvoorstel "Versterking positie ouders en leerlingen in het passend onderwijs" leg ik hoorrecht voor leerlingen over hun ontwikkelingsperspectief wettelijk vast. Scholen moeten bij het opstellen, bijstellen, vaststellen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief met de leerling hierover in gesprek gaan. De input van de leerling moet goed worden meegewogen bij het vormgeven van de ondersteuning. De door u ontwikkelde handreikingen voor kinderen en professionals om het goede gesprek te voeren, komen hierbij goed van pas. Zoals toegezegd in ons gesprek zal ik helpen met het onder de aandacht brengen van de handreikingen. Door kinderen en jongeren de mogelijkheid te geven inspraak te hebben over zaken die hen aangaan geef ik verdere invulling aan artikel 12 van het Kinderrechtenverdrag.

Zorgen om thuisonderwijs

Net als u maak ik mij zorgen over de toename van de vrijstelling 5 onderdeel b (thuisonderwijs). Ik wil kinderen die thuisonderwijs volgen beter in beeld krijgen en daarnaast kwaliteitseisen stellen aan het onderwijs dat zij volgen, want ook zij moeten zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen. Voor de zomer deel ik mijn plannen met de Kamer om dit te verbeteren.

Goed zicht op alle vormen van verzuim

U verzoekt mij verder om ervoor te zorgen dat er voldoende en betrouwbare data beschikbaar komen waarmee de complete omvang en kenmerken van de groep 'thuiszitters' in beeld wordt gebracht. De definitie van het begrip thuiszitten richt zich nu nog op ongeoorloofd verzuim. Dat is te beperkt en dat willen we veranderen. Met het wetsvoorstel "Terugdringen verzuim" krijgen scholen, samenwerkingsverbanden passend onderwijs, leerplicht en OCW beter inzicht in de aanwezigheid van leerlingen, ook als de leerlingen geoorloofd verzuimen. Met het verbeterde inzicht kunnen samenwerkingsverbanden zorgen voor de juiste ondersteuning voordat het verzuim zorgelijk wordt. Ook wordt het verzuimbeleid op scholen verbeterd. In het verzuimbeleid beschrijven scholen hoe ze preventief maatregelen nemen om verder verzuim te voorkomen.

Meer ruimte voor maatwerk

Voor leerlingen die het nodig hebben moet er voldoende hulp op school of bij het samenwerkingsverband aanwezig zijn. Daarom maak ik meer maatwerk mogelijk. Bijvoorbeeld via een subsidieregeling gericht op niet ingeschreven kinderen en meer ruimte in regels voor onderwijszorgarrangementen, zodat de drempel om weer naar school te gaan verlaagd wordt. In 76 onderwijszorgarrangementen vinden nu al 945 kinderen een plek, die anders thuis waren blijven zitten. Zij maken op verschillende manieren gebruik van ruimte in wet- en regelgeving. Met het actieprogramma Digitale School stimuleert mijn ministerie dat scholen de kansen van digitaal afstandsonderwijs ten volle benutten voor leerlingen die door hun gezondheidssituatie niet of niet volledig naar school kunnen. Ik faciliteer scholen en samenwerkingsverbanden om dit verder te stimuleren en heb recent twee brochures – één voor scholen en één voor ouders – gepubliceerd waarin de mogelijkheden die er nu al zijn worden beschreven.

Ondersteuning voor kinderen en ouders bij het vinden van een passend plek
Als een kind langer thuiszit, is ondersteuning bij het vinden van een passend plek belangrijk. Daarom werken we samen met Gedragswerk en de Onderwijsconsulenten. Dit zijn onafhankelijke partijen die naast het kind en de ouders gaan staan, juist als de samenwerking met school en samenwerkingsverband is vastgelopen. Met als doel weer een passende plek voor het kind vinden. Daarbij onderzoeken we hoe thuiszittende jongeren via andere (niet bekostigde) initiatieven kunnen helpen.

Onze referentie
45678349

Ik blijf me inzetten om het aantal thuiszittende kinderen en jongeren te verminderen. Hoewel de context waarbinnen we werken aan deze aanpak weerbarstig is, blijft het terugdringen van het verzuim en het bieden van een passende vorm van onderwijs voor ieder kind cruciaal. Want ieder kind moet de kans krijgen zich optimaal te ontwikkelen, om volwaardig mee te kunnen doen in onze samenleving.

Met vriendelijke groet,

de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,

Mariëlle Paul